

רע"א 329/02 - דב זגרון נ' איילון חברה לביטוח בע"מ ואח'

דב זגרון

נגד

1. איילון חברה לביטוח בע"מ
2. אבנר איגוד לביטוח נפגעי רכב בע"מ

בבית המשפט העליון

[18.3.2002]

לפני השופט ת' אור

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק בר"ע 2427/01 שניתנה ביום 27.12.01 על ידי כבוד השופט ד' ארבל

עו"ד א' פרויליך - בשם המבקש

עו"ד י' נחשון - בשם המשיבות

ה ח ל ט ה

השופט ת' אור

1. המבקש נפגע בתאונת דרכים ביום 5.5.96. המשיבות חייבות בפיצוי על נזקיו עקב התאונה. בית משפט השלום מינה את פרופ' נוימן, מומחה רפואי בתחום הפסיכיאטריה, על מנת שיחווה דעתו בדבר נכותו הנפשית של המבקש כתוצאה מן התאונה. חוות הדעת ניתנה ביום 2.8.98. המומחה העריך, כי למערער נגרמה נכות פסיכיאטרית בשיעור 30% לשנה הראשונה אחרי התאונה ו-20% - למשך שנתיים נוספות. עוד העריך המומחה, כי המבקש יוותר עם נכות צמיתה בשיעור של 10%. פרופ' נוימן העיד בבית המשפט. בחקירתו הבהיר, כי כשנבדק המבקש על ידו, לא נראה כפי שהוא נראה בבית המשפט וכי אינו בטוח שמצבו של המבקש עומד על 10% נכות, כפי שצפה בחוות דעתו ולא על שיעור גבוה יותר.

גם מסמכים רפואיים שהוגשו לבית המשפט, העידו על כך שהמבקש היה נתון במצבים פסיכויטים, לאחר שנבדק על ידי המומחה. בנסיבות אלה, החליט בית משפט השלום (כבוד השופטת נד"ב) למנות מומחה רפואי נוסף. על החלטה זו ועל ההבהרה לפיה לא ניתן יהא להמציא למומחה הנוסף את חוות דעתו של המומחה הראשון, הוגשה בקשת רשות ערעור (בר"ע 2427/01). בית המשפט המחוזי קיבל את הבקשה ואת הערעור, וקבע כי יש לבטל את המינוי הנוסף מן הטעם הבא:

"זהו מסוג המצבים שחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים ביקש להימנע מהם, ועל כן הורה המחוקק למנות מומחה אחד אשר יחרוץ את גורל הנכות הרפואית שהיא הנתון, אולי החשוב ביותר, בתיק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים".

לאור מסקנתו זו, לא היה עוד מקום שבית המשפט המחוזי ידון בבקשה הנוספת, בדבר המצאת חוות הדעת של פרופ' נוימן, למומחה הנוסף. על החלטת בית המשפט המחוזי הוגשה בקשת רשות הערעור שלפני. הוחלט לדון בבקשה כאילו ניתנה רשות ערעור והערעור הוגש לפי הרשות שניתנה.

2. שאלת מינויו של מומחה רפואי נוסף בתובענה על פי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, עמדה בפני לאחרונה ברע"א 337/02 רונית מזרחי נ' כלל ואח' (טרם פורסם). באותו עניין נקבע:

"המומחה הרפואי משמש זרועו הארוכה של בית המשפט לעניינים שברפואה. בתום המשפט נדרש השופט היושב לדין להכריע בתביעה בהסתמך על חוות דעתו של המומחה הרפואי שמינה. על כן, בכל אותם מקרים בהם חש השופט, לאחר שעייין בחוות הדעת של המומחה הרפואי ובתשובותיו לשאלות ההבהרה ובמהלך החקירה הנגדית, כי נותרו בו ספקות וכי הוא נזקק לחוות דעת נוספת כדי שיוכל להגיע להחלטה מושכלת בשאלות הרפואיות המונחות לפיתחו, רשאי הוא למנות מומחה רפואי נוסף. ודוק, מינוי שכזה, לא יעשה כדבר שבשיגרה, אלא רק באותם המיקרים בהם תחושתו של השופט היושב לדין היא כי לא יהיה בידו, או לא יהיה זה ראוי, להכריע במחלוקת שבהליך שבפניו, בהסתמך על חוות הדעת של המומחה הרפואי אשר מונה על ידו".

ובהמשך:

"נזכור שבתביעות לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975, מינוי מומחים רפואיים נתון בידי בית המשפט. לפיכך, בכל מקרה שעלול להיגרם עוול על ידי אי מינוי מומחה רפואי, אפילו מומחה רפואי נוסף, נתונה בידי בית המשפט הסמכות למנוע עוול כזה".

3. דברים אלה יפים לענייננו. השופטת המלומדת, אשר בפניה התנהל ההליך, ואשר עתידה גם לפסוק בו בסופו של יום, סברה כי:

"יש מקום למינוי מומחה נוסף כמבוקש, וזאת על מנת למנוע עיוות דין אפשרי לתובע, אם חלילה נפלה שגגה מלפני מומחה בית המשפט ולתובע אכן נכות גבוהה יותר באופן משמעותי".

על כן, לא מצאתי שהיה מקום להתערב בהחלטתה זו, שנשמכה על החשש מפני כך שהמשיב יוותר בלא הפיצוי המגיע לו.

עם זאת, רצוי לחזור ולהדגיש את שנאמר כבר ברע"א 337/02 הנ"ל. מינוי מומחה רפואי נוסף, באותו תחום בו כבר מונה מומחה על ידי בית המשפט, הינו מקרה חריג. ככלל, מומחה רפואי אחד די בו. במקרים רבים אפילו אם בית המשפט אינו מוכן לסמוך על חוות דעתו של המומחה הרפואי על כל פרטיה, יוכל על סמך אותה חוות דעת וכלל הנסיבות לקבוע את המסקנה הרפואית המתבקשת, אפילו זו אינה זהה עם זו של המומחה. לעיתים, בדיקה נוספת על ידי אותו מומחה רפואי, על פי הנחיות בית המשפט, תוך הסבת תשומת לבו לנושא ולעניין מסויים, די יהיה בה ללא צורך במינוי מומחה רפואי נוסף. מינויו של מומחה רפואי נוסף ראוי רק כשבית המשפט סבור, לאחר שבדק ובחן את כלל הנסיבות, שנבצר ממנו, לאחר כל מאמציו להגיע לתוצאה הראויה, שלא תגרום לעיוות דין, על סמך חוות דעתו של המומחה האחד.

4. נוכח המסקנה אליה הגעתי, נדרש להחליט אם צדק בית משפט השלום בכך שהורה שלא להמציא למומחה הרפואי הנוסף שמינה את חוות דעתו של פרופ' נוימן. כאן מדובר במומחה הנוסף באותו תחום, ולא במקרה של מומחה בתחום אחר, אשר על פי ההלכה אין מניעה למסור לעינו חוות דעת של מומחים בתחום אחר אשר מונו באותו עניין. במצב דברים זה, לא הייתי קובע כלל שכוחו יפה לכל הנסיבות.

יכולות להיות נסיבות אשר יצדיקו אי המצאה של חוות הדעת למומחה הנוסף ונסיבות שלא יצדיקו זאת. די לצורך ענייננו, אם אומר שהחלטת השופטת המלומדת בבית משפט השלום, שאין להציג, בנסיבות המקרה, את חוות דעתו של פרופ' נוימן למומחה הנוסף, אינה מצדיקה התערבות.

4. הערעור מתקבל, והחלטת בית המשפט המחוזי מבוטלת בזה. המשיבות ישלמו למבקש הוצאות ושכר טרחת עורך דין בסכום כולל של 10,000 ש"ח ומע"מ.

ניתנה היום, ה' בניסן תשס"ב (18.3.2002).